

тиме професіоналізації особистості.

Важко переоцінити актуальність інтегративного підходу, що передбачає формування у майбутнього фахівця узагальненої системи теоретичних знань, практичних навичок та професійних компетентностей з обраної спеціальності на основі інтеграції гуманітарних, економічних, технічних дисциплін.

Сучасні освітньо-педагогічні технології повинні поєднувати позитивні досягнення педагогічної науки і практики, елементи досвіду та інновацій, що генеруються суспільним прогресом, гуманізацією та демократизацією суспільства для інтеграції національних освітніх традицій та міжнародних тенденцій розвитку освіти.

Оскільки поняття «освітньо-педагогічна технологія» розуміється не лише в науковому аспекті – як розділ педагогічної науки, що вивчає цілі, зміст і методи навчання, але і в процесуально-дієвому аспекті – як імплементація технологічного (педагогічного) процесу, комплексне функціонування усіх інструментальних та методологічних педагогічних засобів, тому структурними компонентами освітньо-педагогічної технології постають: концептуальна основа; зміст і мета навчання; процесуальна частина – організація навчального процесу; методи і форми діяльності студентів; методи і форми роботи викладача – моніторинг засвоєння матеріалу, діагностика освітнього і виховного процесів.

*С.В. Соколова, к.п.н., доцент
ДВНЗ «Криворізький національний університет»*

ФРЕЙМОВИЙ ПІДХІД І ФРЕЙМОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У НАВЧАННІ АНГЛІЙСЬКОГО МОВЛЕННЯ

Сьогодні викладачі іноземної мови професійного спрямування ведуть активний пошук ефективних технологій, які здатні істотно підвищити інтенсивність освітнього процесу. У цьому контексті значно зросла увага до когнітивної візуалізації інформації, зокрема використання фрейма як когнітивної структури та розкриття можливостей використання фреймових технологій у навчанні іноземної мови.

Американський дослідник Марвін Мінських є автором теорії фреймів, згідно якої він визначає, що людина засвоює нові знання на основі активізації вже відомої, близької за значенням інформації, яка зберігається в її довгочасній пам'яті. Подальшими дослідженнями теорії фреймів займалися такі американські вчені, як Ч. Філмор, З. Шенк та інші.

Фрейм представляє собою форму, яка прийнята в сучасній лінгвістиці для спрощеного схематичного зображення набору знань, які зберігаються в голові носія мови. Наприклад, фрейм-розповідь, а саме його структура:

- вступ;
- перехід до основної частини;
- основна частина;
- перехід до заключної частини;
- заключна частина.

Ця структура може бути використана для навчання різним видам монологу, вона може варіюватись і заповнюватись підтемами відповідно до професійно орієнтованого завдання.

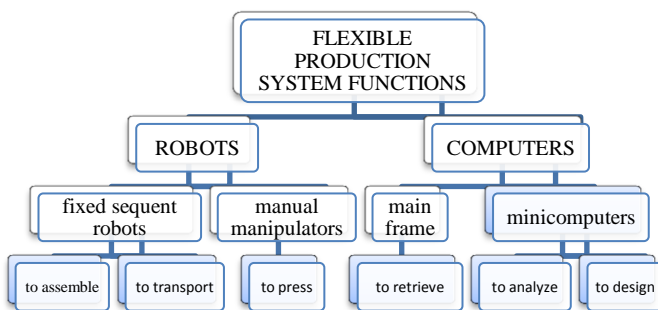
Марвін Мінських розглядає два види фреймів, які зараз прийнято називати статичними (або просто фреймами) та динамічними (сценаріями). Та фрейм будь-якого виду – це та мінімально необхідна впорядкована інформація, що однозначно визначає певний клас об'єктів, те, що людина у разі потреби обирає зі своєї пам'яті. Фрейм можна уявити у вигляді мережі з вузлів (слотів) та зв'язків між ними. “Верхні рівні” у ньому чітко визначені, адже містять такі поняття, які є завжди справедливими щодо передбачуваної ситуації. На “нижчих рівнях” міститься багато особливих вершин-терміналів, що мають заповнюватися характерними прикладами або даними. У плані ієрархії запропонована така схема: субфрейм, фрейм, суперфрейм, система (група) фреймів.

Під час навчання іноземній мові функцію таких фреймових структур виконують асоціативні малюнки, символи, схеми, опорні слова і графічні зображення, які сприяють спрощенню, візуалізації тієї інформації, яку необхідно засвоїти. Ураховуючи те, що під час сприйняття і розуміння матеріал потрапляє в пам'ять у згорнутому вигляді, то вводити інформацію теж варто структуровано, використовуючи таблиці, схеми, графічні зображення

тощо. Обробка і презентація інформації полягає у стисненні навчального матеріалу і введенні його короткого змісту у вигляді опори – знаково-символічного, схематичного, логічно послідовного зображення головного з широким використанням асоціацій. Використання фреймів на заняттях з іноземної мови інтенсифікує засвоєння інформації, що досягається внаслідок активізації пізнавальної діяльності студентів, які краще сприймають образну інформацію, схеми, символи, малюнки і, як наслідок, навчальний матеріал стає доступним і легше запам'ятовується.

Йдеться про те, що завдяки асоціативному механізму, психіка людини працює краще, якщо система візуальних засобів представлення інформації підтримується усім арсеналом засобів виразності і образності. У цьому випадку інформація збагачується і візуальний канал здатний цей приріст адекватно і швидко, порівняно з вербальним каналом, транслювати до мозку. Побудова системи візуально-понятійного опанування інформацією сприятиме покращенню взаємодії між внутрішніми і зовнішніми планами, а також підтримці та активації навчальної діяльності студентів.

Робота з фреймовими опорами дає студентам можливість не лише пасивно сприймати матеріал, а й доповнювати його, тим самим демонструвати якість засвоєння вивченого. Відповідно до мовленнєвого спрямування можна виділити такі фрейми: лінгвістичні та тематичні, які передбачають формування у студентів навичок говоріння, вміння користуватися лексичним та граматичним матеріалом, як показано на Діаграмі.

Діаграма. Блоки логічної схеми

Студенти можуть орієнтуючись на основні блоки логічної схеми скласти повідомлення з теми: “Flexible production system”. Також для самостійної роботи можна запропонувати студентам тему і назву слотів для самостійного заповнення з використанням різних інформаційних джерел.

Вважаємо, що використання фреймових технологій є доцільним у навчанні майбутніх програмістів тому, що саме в них під час роботи зі складною обчислювальною технікою утворюється особливий стиль мислення, який називається алгоритмічним. Цей стиль мислення виявляється в умінні людини вирішувати завдання, рішення яких зводиться до виконання готових алгоритмів. Це дає підстави вважати, що для систематизації знань майбутні програмісти тяжіють до використання певного алгоритму або системи. Інакше кажучи, застосування опорних схем, таблиць у процесі вивчення іноземної мови є корисним і ефективним для майбутніх програмістів тому, що світ схем і коду є для них більш зрозумілим.

Отже, фреймовий підхід у викладанні та навчанні іноземній мові є доволі перспективним у сучасній когнітивній лінгвістиці та прикладній семіотиці, адже модель фреймів є гнучкою й узгодженою з психологічними концепціями пам'яті та експериментальними психофізіологічними даними.

Список використаних джерел

1. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. С.Ю. Ніколаєва. – К: Ленвіт, 2003. – 273 с.

2. Пентиліук М. Концепція когнітивної методики навчання української мови / Марія Пентиліук, Алла Нікітіна // Дивослово. – 2004. – № 8. – С. 5.

Natalia Suzdal

O.G. Bratanych, language adviser

Kryvyi Rih Economics Institute, SHEI “Kyiv National Economics University named after Vadym Hetman”

USING LABELS IN INTERPERSONAL AND INTERCULTURAL COMMUNICATION

We live in a world where almost everything that surrounds us has its own label. On the one hand, there is not a cause for concern in this fact, because labels become useful tools on the way to catalogue